Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

KAVGA YORUM

Tanklarla gelen devrimle gitmelidir!

İŞÇİNİN SESİ

Karkerên hemû welatan yekbin!

Yıl: 7, Sayı 143
12 Aralık 1980

BUNALIM KALICIDIR

Emine Engin

Finans-kapitalin OYAK'çı üniformalı kesimi eliyle doğrudan dayatılan faşist diktatörlük, kendini sağlama almak için yoğun çaba harcıyor. Bir yandan, faşizmin yasal mekanizmalarını hazırlıyor. Bundan yıllar önce MC ya da CHP hükümetleri sırasında getirilen yasa taslaklarını mantıksal sonucuna doğru "ilerletip" yasalaştırıyor. Bir yandan ekonomik sorunları bastırmaya çalışıyor. Öte yandan onbinlerce devrimciyi tutukluyor. İşkenceler aldı yürüdü. Daha şimdiden hapishaneler, stadyumlar Nazi Almanyası'nın toplama kamplarından aşağı kalmıyor.

Faşizm, kuşkusuz, yalnızca hapishanelerdeki tutuklu sayısı, işkence vb ölçütlerle tanımlanamaz. Ancak bugün için Türkiye'de hapishanelerdeki durum, faşizmin sorunlara yanaşımının en tipik örneğini veriyor. Devrimcileri, solcuları şovenizmin seli içinde öğütme çabası. Atatürk'ün söylevlerini ezberletmek. Tutukluları sıraya dizip asker gibi yürütmek, marş söyletmek ve devrimcilere çok ağır işkenceler. Bunlar faşizmin nasıl sınıf savaşımını "bastırmak" istediğini açık olarak gösteriyor. Amaç, sınıf savaşını "bastırarak" kazanılan zamanlarda, sorunları tersinden çözmeye çalışmaktır.

Bu amaç bugün en aşırı biçimiyle hapishanelerdeki uygulamalarla yansıyor. Ama sendikalar, grevler, siyasal partiler, gösteri, yürüyüşler konusunda getirilen tüm "yasalar", aynı amaca yöneliktir. Sınıf savaşımını gölgelemek için azgın bir savaş çığırtkanlığı ortalığı sardı. Savaş psikolojisiyle şovenizm körüklenmek, sınıf çelişkileri küllenmek isteniyor. Burjuvazinin dededen kalma ideolojisi Kemalizm, bu yolda beyin yıkama aracı olarak planlı bir biçimde kullanılıyor.

Faşist diktatörlüğün amacı sınıf savaşımını "bastırarak" kazandığı zamanda, sorunları tersinden çözmeye çabalamaktır dedik. Yani, ülkede yüksek sınıf savaşını doğuran nedenlerden kurtulmaya çalışmaktır. Kuşkusuz, bunda "başarılı" olunup olunmayacağı, söz konusu nedenlerin boyutu, uluslararası koşullar, işçi sınıfının savaşımı gibi öznel, nesnel birçok etkene bağlıdır. Toplumsal olaylarda şu şöyle olacak diye kısa dönemli kesin yargılar ileri sürmek doğru olmaz. Komünistler falcılık yapmazlar. Ancak bilimsel dayanakları olan belli çözümlemeler yapmak ve bunların ışığında belli bir inanç oluşturmak hiç de yanlış olmaz.

Bu anlamda, Rusya 1907'de gericilik dönemine girdikten sonra Lenin, *"Rusya bugünkü bunalımından barışçıl bir yoldan çıkamaz"* (Lenin, *Toplu Yapıtlar,* c.13, s.127) diyor. Bunun güçlü bir inanç olduğunu söylüyor. "Barışçıl yoldan çıkamaz"ı da ardından "açık yığın eylemleri olmadan" diye açıklıyor.

Lenin'in bu değerlendirmesine benzer bir değerlendirmeyi bugün Türkiye için biz de yapabiliriz. Uluslararası koşulları, ülkedeki bunalımın derinliğini vb dikkate alırsak, biz de güçlü bir inanç oluşturabiliriz ki Türkiye bu bunalımdan barışçıl yollardan çıkamayacaktır. Bu anlamda, ta 1976'da Yürükoğlu yoldaşımızın dediği gibi "bunalım kalıcıdır".

Faşist diktatörlük, devrimci durumu geçici olarak bastırabilse de, devrimci duruma yol açan çok köklü, "kalıcı" bunalımı çözemeyecektir. Onun sınıf savaşımını "bastırdım" sandığı süre ise, işçi sınıfımızın 12 yıllık devrimci durumun derslerini, deneylerini içerdiği dinçleşme, enerji toplama, Leninci propagandayla bağlı olarak bilinçlenme süreci olmanın ötesine gidemeyecektir.

Bugün geçmiş devrim savaşımının derslerini çıkarmak özel bir önem taşıyor. Menşevizmin iflasını, bu derslere dayanarak işçi sınıfımızın bilincinde yerleştirmek gerekiyor. Menşevizmin bugünkü "yeni" konumu da, geçmişle bağlı olarak, fazlasıyla materyal sağlıyor.

Dün CHP'yi ilerletmeye uğraşan menşevikler, bugün faşist cuntayı "anti-faşist" yönde "ilerletmeye" çabalıyorlar. Bu menşevizmi olgunlaştırıyor, bir üst aşamaya geçiriyor, "yeni" konumunu belirliyor. Menşevikler şimdi de cunta kuyrukçuluğu yapıyorlar!

TKP yönetimi faşist cuntaya MHP'yi ihbar ederek cuntanın "sağa da sola da karşıyız" yalanına yığınları inandırmaya hizmet ediyor. Radyo, kötünün de kötüsü var, aman "provokasyon" yapmayın diyerek Evren'in "biz gelmesek başkaları gelecekti" propagandasını tamamlıyor. TKP yönetiminin dört elle Kemalizme sahip çıkması cuntanın ekmeğine yağ sürüyor. *Atılım*'ın, daha hâlâ, ordu içinde ilerici eğilimlerin "damgasını vurabileceğine" ilişkin yarattığı umutlar yine Evren'in propagandasını tamamlıyor.

Yani eski CHP kuyrukçuluğu bugün düpedüz cunta kuyrukçuluğuna "yükseldi". Ya da bir başka deyişle, bugünkü cunta kuyrukçuluğu havadan zembille inmedi, dünkü menşevik çizginin evriminden doğdu.

Ekim *Atılımı*'nda İ. Bilen, "işçi sınıfı partileri arasında birliğin olanakları genişledi" diyor. Söz konusu birlik BİP' tir! BİP'in olanakları faşist cuntayla birlikte genişlemiş! Yani menşevizm, Lenin'in "Stolipin işçi partisi" dediği gibi, Evren işçi partisi kurma düşüne daldı. Eskiden bu TKP'nin dolaylı likidasyonu anlamına geliyorduysa, bugünkü koşullarda doğrudan rafa kaldırılması demektir!

Bugün TKP içinde menşevizmin izlerini silmek ve faşist diktatörlüğe karşı, devrimci kabarmayı Leninci TKP'mizin bayrağı altında toplamak için savaş acil bir görevdir.

Uygulanan ağır baskıların, faşist zindanlardaki onbinlerce devrimcinin, işkencelerin, cinayetlerin, idamların ... hepsinin hesabını ancak üstümüze düşen görevleri yerine getirerek sorabiliriz.

KAVGA VE YORUM

İŞÇİNİN SESİ

Masrafı: 50p.
Yıllık abone: 15 pound
Türkiye'den: 4 kitap gönderilerek abone olunabilir.
Yazışma adresi: 29 Parkfield Street, London, N.1, England
Teleks: Londra 28107
Baskı Anvil Printers Ltd. (T.U.)

Gönderilen yazıları yayınlama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Değerli yoldaşlar,
Türkiye'nin koşullarındaki değişme, *İşçinin Sesi*'nde de belli değişmeler gerektirdi. Çok özel durumlar dışında, gazeteyi 12 sayfayla sınırladık. Bunun sonucunda bazı kısıtlamalar doğdu. Yer darlığı nedeniyle, gelen yazıların daha çoğunu basamıyoruz. Muhabir guruplarına kısıtlı bir yer ayırmak zorunda kaldık. Böyle olunca, işçi, gençlik ve kadın muhabir guruplarından gelen yazı ve haberleri "muhabir grupları" başlığı altında topladık.

Yoldaşlarımızın gönderdikleri yazı ve haberlerin daha çoğunun basılmıyor olması, gönderilenlerin önemini azaltmıyor. Bir kez, gönderilenlerin hepsi bilgilendirme işlevi görüyor, gazetenin içeriğinde yansıyor. İkincisi, gönderilenlerin bir kısmı İngilizce yayınlarımızda basılıyor, faşist cuntayı teşhirde çok önemli bir rol oynuyor.

Her koşulda, duyduklarını, gördüklerini, bildiklerini yorulmak bilmeden gazeteye ileten yoldaşlarımızın tümüne içten teşekkür ederiz.

İşçinin Sesi

İÇİNDEKİLER

1981

***İşçinin Sesi*'nin 1981 yılı takvimi çıktı. (Fiyatı £1.50). İsteme adresi: 29 Parkfield St., London N1 Banka hesap no: *İşçinin Sesi* 29982855**

OKURLARIMIZ YAZIYOR

Menşeviklerde legalizm hala yaşıyor

Değerli yoldaşlar,
12 Eylül'den bu yana çeşitli guruplar ne düşündüklerini söylüyorlar.

Menşeviklerin dışındaki bazı sol guruplar darbeyi "faşist diktatörlük", "faşist cunta" olarak niteliyorlar, ama savaşım biçimi getirmiyorlar. Menşeviklere gelince, mahalle ve halkevi sorumlusu olan bir kişi ile konuştum. "Yaptıklarınızın doğruluğuna inanıyor musunuz," dedim. "Evet" dedi. Sonra, "devrimci durumu yanlış anlıyorsunuz, sizin anlayışınız Lenin'le çelişiyor. Lenin devrimci durumu eylem değil, propaganda ajitasyon dönemi olarak belirliyor. Siz bunu çarpıtıyorsunuz" dedim. Doğru dürüst bir yanıt veremedi. Bir de "BİP" konusunu açtım. Menşeviklerde legalist anlayış hala yaşıyor. Legalizm düşlüyorlar. İdeolojik olarak söyleyecek birşeyleri olmadığı için, yaptıkları küfür, karalama, bilmeyenlere bizi kötü göstermek... Ama bunların hesabı sorulacaktır.

E.K., İstanbul

Görevlileri "sivil jandarma"lığa zorluyorlar

Yoldaşlar,
Bu mektupta Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampüs'ünde olan somut bir takım olayları anlatmak istiyorum.

15 Eylül'de öğle yemeği sırasında atılan birkaç bildiri için 2500 öğrenci, 1000 memur, işçi, öğretim görevlisi bütün okuldan silah zoruyla jandarma tarafından toplanarak bir meydanda bekletilmeye başlandı. Daha sonra yüzbaşı bu bildirileri atanları teslim etmemizi istedi. Bu kişilerin isimleri verilmeyince, gözlerine kestirdikleri kişileri alıp götürdüler ve kalan 3500 kişiyi de akşam 9'a kadar meydanda beklettiler.

Baskılar yukarıda verdiğim örnekle bitmiyor. Yine okulda 500 kişilik liste hazırladılar. Bu okuldan ufak bir bahane ile atılacakların listesidir. Bir kısmı şimdiden atıldı. Bu listeden 250 kişinin ise dosyası ile birlikte fotoğraflarını da aldılar. Fotoğrafları alınanları sürekli göz altında tutuyorlar. Ayrıca tüm otobüs şoförlerini, öğretim üyelerini muhbirliğe zorluyorlar. Otobüste (servis otobüsü) bildiri dağıtanı, konuşma yapanı şoför önlemez ya da ihbar etmezse onu sıkıyönetime götürüyorlar. Bütün bunları kabul ettiğine dair şöförlere kağıt imzalatıyorlar, yani resmi jandarma yokken onları sivil jandarmalık yapmaya zorluyorlar. Bölümlerden ve dersliklerden jandarmalar çekildi. Bunun nedeni, kendisine taban yapmaya çalışan faşist diktatörlüğün işçilere, öğretim görevlilerine jandarmalık yaptırmak ve bundan önce kurulmuş olan öğrenci gençlik-asker diyaloğunu kesmek isteğidir.

Faşizme karşı halk ayaklanmasına!

G.Y., Ankara

İstanbul İGD'de ilginç gelişmeler

Yoldaşlar,
Bu mektubumu sizlere İstanbul'da Ekim ayında gördüğüm bazı durumları nakletmek üzere yazıyorum.

Ben İstanbul Üniversitesi son sınıf öğrencisiyim. Yaklaşık 2 yıldan beri İzmir'de bulunmam nedeniyle yalnızca sınav dönemlerinde İstanbul'a gidiyorum. Bu arada İGD'lilerin takındıkları tavırlar çok ilginçti. Birkaç tanesi birara dayken selam bile vermiyorlar, fakat tek tek karşılaştıklarında merhabalaşıyorlardı. İçlerinden birisi bir ara sokakta beni yakaladı. Tam konuşmaya başlamıştık ki, büyük bir rastlantı sonucu karşımıza İGD üst yönetiminden birisi çıktı. Yanımdaki arkadaş bir an bocaladı ve bir adım uzaklaştı. Fakat yönetimden arkadaş yanıma gelip benimle tokalaşınca öteki arkadaş da yanıma geldi. Dereden tepeden konuştuk biraz. Okul kapısına gelmiş bulunduk. Ondan sonra da sınav salonlarımıza gitmek üzere ayrıldık.

R.K., İstanbul

OKURLARIMIZ YAZIYOR

İnanç yaşıyor yaşayacak

İnanç yoldaşın çalışma arkadaşlarından birisiyim. Onun aramızda olmayışı bizleri etkiledi. O herşeyi bilerek inanarak düşünerek yapardı. Bana ve birçok arkadaşıma çok şey öğretti. Bizim için hem arkadaş hem de yoldaştı.

O ölmedi, yaşıyor, yaşayacak. Onu toprağa değil içimize gömdük yaşatıyoruz. O da bize verdikleri ile bizi yaşatıyor. Ona kurşun sıkan eller şunu bilsinler: Öldürmek adına onu ölümsüzlüğe kavuşturdunuz. Onu öldürmek için ancak bizim ideolojimizi öldürmeniz gerekecek.

İzmir'den bir Leninci

Hoşnutsuzluk büyüyor

İşçinin Sesi yazı kuruluna,

... vali muavininin hanımıyla yaptığım bir konuşmada bürokratların hoşnutsuzluğunun ne kadar büyük olduğunu gördüm. Söylediğine göre, aralık ayında valiler ve kaymakamlar arasında köklü tayinler yapılması ve generallerin getirilmesi bekleniyormuş. Bürokrasinin çarkları arasında iyice sıkışan ve sürekli ilden ile tayin edilen bu bürokratın hanımı, ekonomik sorunlardan şikâyet ediyor ve "sinekten yağ çıkardığını" söylüyor. Bu muavinin hanımı, cuntanın ülkeyi "kurtaramayacağı"nı ve pahalılık, enflasyon olduğu sürece patlamaların kaçınılmaz olacağını anlatıyor. Bu da küçük burjuvazinin hoşnutsuzluğunun küçük bir kanıtıdır.

İkinci bir olay ise, anlatılan bir hikâyenin bir devlet dairesinde yarattığı tepkidir. Hikâye şu:

Hür Genç üyesi bir kişi, kurban bayramından bir hafta önce, Küçükesat'ta jandarmanın bir kahvede oturan gençleri rastgele gözaltına almasıyla götürülmüş ve tanıdığı bir albay yardımıyla işkenceden kurtulmuş. Bu kişi karakoldayken, karakola bir genç, ötekisi yaşlı iki kadın ve 3 aylık bir bebek getirilmiş ve genç kadının kocası teslim olana dek kendilerinin rehin tutulacağı söylenmiş. Bunlara tanık olan kişi, faşist cuntanın bu tiksindirici çalışma yöntemiyle toplum patlamasının sonunda kaçınılmaz olacağını belirtiyormuş. Olayı dinleyenler büyük tepki göstermişler.

Faşist cunta, her yerde, her olayda onun gerçek yüzünü sergilememiz için yüzlerce örnek veriyor. Bunların her birinden yararlanmalıyız.

Y.Ö., Ankara

En büyük engel oportünistler

Faşist darbeden sonra tüm anti-faşist, anti-emperyalist, devrimci kim varsa, bir bir toplanıyor.

Darbenin olduğu gün Adıyaman'daydım. O bölgede gazeteyi getiren arkadaşlar tutuklanalı üç ay olmuş. Üç aydır gazete gelmiyor dediler. Dağıtmayı iki öğretmen arkadaş üstlendi, adreslerini aldım, darbe olunca onlar da tutuklandılar. Darbenin ilk günü Adıyaman'da çocuk yetiştirme yurdu tutuklularla doldurulmuştu.

Oradan Antep'e geçtim. Yolda arabaya bir jandarma aldım. Yanımda, Birlik Dayanışma tarafından durumu askıya alınmış bir müfettiş arkadaş vardı. O jandarmayla konuştu. Jandarma bu bölgenin köylülerinin dağlara çıktığını, sabahlara kadar dağlarda çatışmaya girdiklerini anlattı.

Darbenin üçüncü günü Malatya'da merkezde 947 kişinin tutuklandığını ve tümünün stadyuma doldurulduğunu öğrendim. Arguvan'da hemen darbeden önce bir banka soygununun olması, gerek Arguvan'a ve gerekse köylerine yoğun baskı için gerekçe yapılmış. Büyük yerleşim merkezlerinden uzaklaşan halkın bir kısmı yine bu köylerin dağlarına gelmişler. Şimdi bu bölgede ordu ile halk çarpışıyorlar. İlk günü askerler geri çekildi. İkinci günü, helikopterlerle geldiler. Bir helikopter yara almış, düşmemişti. Yeniden tank ve öteki araçlarla dağları sardılar.

Bu bölgedeki İGD'li gençlere *İşçinin Sesi* ve R. Yürükoğlu hakkında bir sürü yalan söylemişler. Yine bunlardan duydum ki *İşçinin Sesi*'ne vur emri çıkarılmış. Görüldüğü yerde vurulacağını söylediler.

Kendi köyümde bir hafta kaldım. Burada iki arkadaş dağıtımı üstlendi. Adı, Arguvan'ın ... köyü. Buraya yakın olan ... köyünde de bu köyün öğretmeni gazeteyi dağıtacağını söyledi. *İşçinin Sesi*'nin yetişemediği nice köyler var. Örgütümüzün önünde en büyük engeli TKP'nin oportünistleri oluşturuyor. Bunu bizzat gördüm ve karşılaştım. Hem Türkiye'de, hem de Hanover'de.

Ç.M., Hanover

Hesap soracağız

Türkiye'de binlerce devrimci tutuklanıyor, işkence görüyor. Bazıları işkence ile öldürülüyor. Bazıları kurşunlanarak, camlardan atılarak öldürülüyor.

Bu düpedüz faşist diktatörlüktür. Acaba faşist generaller düşünmüyorlar mı bunların hesabının bir gün sorulacağını?

Evet yoldaşlar, bunların hesabını biz Leninci ideolojimiz doğrultusunda çoğalarak, güçlenerek, ileri demokratik halk devrimi ile soracağız.

Yaşasın TKP'nin Leninci kanadı!

Y.D., İzmir

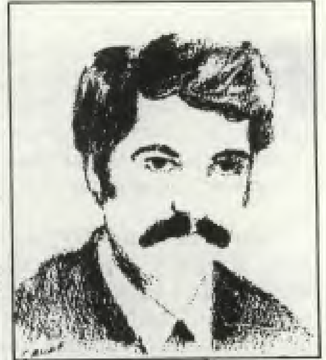
Savaşımınıza omuz vereceğim

İşçinin Sesi'nin değerli çalışanları,

Ben Stokholm'de işçiyim. Türkiye'den geleli 1 yıl oldu. Geçenlerde gazetelerinizden 2-3 sayıyı bir arkadaşımın evinde gördüm ve okudum. Çok hoşuma gitti. Bizi kapitalistlerin nasıl sömürdüğünü gösteriyorsunuz. Ayrıca Türkiye'deki zalimlerin yaptıklarını ve devrimcilerin mücadelelerini sergiliyorsunuz.

Bundan sonra yayınlarınızı ben de okuyup bilinçlenmek ve mücadelenize omuz vermek istiyorum.

K.T., Stokholm

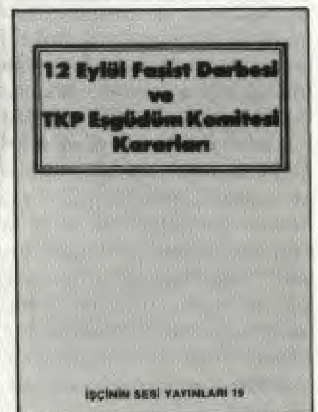
Talip Öztürk'ü anıyoruz

Talip Öztürk'ü ölümünün birinci yıldönümünde saygıyla anıyoruz.

Talip öğretmen devrime karşı tutkulu yanaşımıyla, yığınlarla bağlanma yeteneğiyle, devrimci hareketimizin sorunlarına dürüst, açık kafalı yanaşımıyla işçi hareketinde, geniş öğretmen çevrelerinde ve gençlik hareketinde saygınlık kazanmıştı.

Talip öğretmen, devrimci ruhu ve kararlılığıyla, halk önderi kişiliğiyle, daha baştan, menşeviklere ters düşüyordu. Bürokratik, donmuş, ruhsuz menşevik aygıtın çarklarında öğütülmemek için bilinçli direnç gösteriyordu.

Talip Öztürk, halkımızın yetiştirdiği değerli önderlerden birisiydi. Anısı savaşımımızda yaşıyor.

Türkiye Komünist Partisi Eşgüdüm Komitesi toplandı.
***12 Eylül Faşist Darbesi ve TKP Eşgüdüm Komitesi Kararları* broşürü çıktı.**
İsteme adresi: 29 Parkfield St. London, N1

Devrimci proletarya daha dinç bir savaşa hazırlanıyor

Kemal Aydın, Ankara

Faşist generaller cuntası, kendini sınıflarüstü(!) göstermeye çalışıyor. Oysa yaptığı uygulamalar, onun "finans-kapitalin torbasındaki son koz" olduğunu gösteriyor.

Faşist cuntanın MHP başkanı Türkeş'i tutuklaması, MHP-ÜGD'li katillerden "hesap sorması" halkımızın antifaşist devrimci duygularını eritmek içindir. Faşizm finans kapitalin seçimidir. Yıpranmış bir MHP eliyle değil de "yurtsever" generaller ve onların arkasında duran "tarafsızlar" eliyle faşizmin daha olası olduğunu *İşçinin Sesi* 101. sayıda söyledi. (*İşçinin Sesi*, "Savaşımın Sonunu Kadrolar Belirleyecektir", Çek-Al) Yaşam bu yargıyı doğruladı. Menşeviklerin ve bir kısım "sol" çevrelerin, "U-2 uçaklarını semalarımızda uçurtmayız" dediği için "anti-emperyalist" ilan ettikleri Kenan Evren'in başkomutanlığında, faşist darbe dayandı. Menşevikler daha hala ders almamış görünüyorlar. Menşevik Partinin Sesi Radyosu hala "cunta" "askersel devirme" diye geveliyor. Faşist cunta, faşist askeri darbe demeye dili varmıyor. Aynı ruhsuzluk başkalarında da var. Örneğin "dergici" Sosyalist İktidar'cılar da yalnızca askeri darbe diyorlar.

Faşist cunta, darbeden sonra hızlı bir tutuklama kampanyasına girişti. Tutuklananlar 50.000'i aşıyor. Gözaltındakilere akıl almaz işkenceler uygulanıyor. Öyle ki, iki "terör" sanığının işkence sonucu öldüğü basına bile yansıdı. Faşist cunta, burjuva devletinin güçlülüğünü, rejimin dimdik ayakta olduğunu çeşitli yöntemlerle göstermek istiyor. Asmalar-kesmeler bunun bir yüzüdür. Madalyonun diğer yüzü ise ırkçı-şoven, militarist propagandanın azıtmasıdır.

TV'de her gün askersel törenler naklen veriliyor. İlkokulların açılışına sıkıyönetim paşaları da katılıyor. Nutuklar çekiyorlar (bu ilkokul çocuklarının bile politize olduğunu gösterir) "Ulusal Kurtuluş" Savaşının küçük büyük demeden en ufak bir olayının yıldönümü bile bu iş için kullanılıyor. Örneğin "Ata"nın Manisa'ya gelişinin yıldönümünde öğretmen ve öğrencileri askeri bir "disiplin" içinde, saatlerce bekleterek, yürüterek gövde gösterisi yaptılar. Bu gösteride, "ceket iliklemediği, kravat düzgün takmadığı" gibi sudan nedenlerle iki öğretmeni hemen tutuklatarak gözdağı da verdiler. Ama politize olmamış öğretmenler bile buna tepki duydular. Faşist cunta 29 Ekim'de her evi, her işyerini "bayraklar"la donattı. Bayrağı daha önce de MHP-ÜGD'li faşistler işgal altında tuttukları bölgelerde zorla astırıyorlardı!

En büyük finans-kapitalist Sabancı TV'de neredeyse açıkça "bu vatan bizim sınıfın" diyecek. Parababaları kara, hava, deniz kuvvetlerini güçlendirme vakıflarını mülti-milyonlara boğuyor, ordudan "altın" madalya alıyorlar!

İşçi sendikalarını kapatan faşist cunta, işçi sınıfına ekonomik saldırıya da geçti. Kıdem tazminatı olarak kazanılmış hakları bir çırpıda alarak, finans-kapitalistlerin cebine akıttı. Faşist cuntanın korporatif bir düzen oluşturmak amacına uygun olarak hükümette yer alan TÜRK-İŞ yönetimi, bu cinayeti onaylamış oldu.

Ekonomik ve toplumsal bunalım tüm şiddetiyle sürdüğü halde "terör" adeta bıçakla kesilmiş gibi bitti. İşçi sınıfının devrimci terörünü zaten oportünizm engellemişti. Şu halde kesilen küçük burjuvazinin "devrimci" terörüdür. Bu da küçük burjuvaların yığınlardan kopuk savaşıyla devrime gidilemeyeceğini yine gösteriyor. Seyit Havran'ın dediği gibi "... yıllardır 'Tek Yol Devrim'den başka söyleyecek bir şey bulamayan bu akımlar, olaylar kişisel değil de yığınsal yiğitlikler gerektirince biraz geç ama daha kötü oturacaklardır." Öyle de oldu.

TKP Leninciler Eşgüdüm Komitesi'nin vurguladığı gibi, 12 Eylül'de faşizm tepeden gelmiştir. Yani toplumda faşizm temelli kurumlaşmamıştır. Bu durum burjuvazinin, karşı-devrimin bir aczidir. Ancak bir yandan da ülke koyu bir gericilik dönemine doğru gidiyor.

Türkiye'de son 10 yıla bakalım. Proletarya yüzlerce grev, direniş, boykot, fabrika işgali, barikat savaşıyla, DGM direnişi, MESS grevleri, şanlı 1 Mayıs'lar, İzmir ayaklanması ile devrimci öncülüğünü, yeteneğini kanıtladı. Türkiye bu yıllarda kapitalist dünyanın en yüksek ve kıran kırana savaşlarından birine sahne oldu. Ancak içerden oportünizm dışardan da sosyal-demokrasi onu güçten düşürdü. Karşı devrim 12 Eylül'de bu koşullarda gelebildi. Şimdi proletarya en az kayıpla geri çekilmeyi ve güç toplamayı gerçekleştirmek zorundadır.

Propaganda ve ajitasyonumuz yeni duruma uyarlanmıştır. Bunu daha da yetkinleştirmeliyiz. Burada ana halka *İşçinin Sesi*'dir. Merkez yayın organımız madem ki her girdiği yerden ses getiriyor, o halde *İşçinin Sesi*'ni yurdun en ücra köşesine kadar sokmaya devam etmeli, gazeteyi daha da yığınsallaştırmanın yollarını bulmalıyız. Yığınların içine gömülü illegal devrimci örgütlenmeler kurmalı ve geliştirmeliyiz. Yığınları bilinçlendirmeli, onlara güven vermeli, onlarla birlikte saldırıya hazırlanmalıyız.

Yığınları bilinçlendirmek, onları devrime hazırlamak kadrolara düşer. O halde kadrolara yönelik ideolojik-siyasal eğitimi sürekli kılmalıyız. Kadroların korunmasına özel çaba göstermeliyiz.

Finans-kapitalci faşist cuntaya karşı anti-faşist, anti-emperyalist, anti-tekelci, anti-sömürgeci devrim yolunda ileri!

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

Tanklarla gelen devrimle gitmelidir!

KAVGA VE YORUM

İŞÇİNİN SESİ

Karkerên hemû welatan yekbin!

Yıl: 7, Sayı 143
12 Aralık 1980

ÇEK-AL

Afganistan devriminin d rsl ri

Geçtiğimiz aylarda İşçinin Sesi çalışanları çeşitli konularda ekip çalışması yaptılar. Bu sayıda ilk bölümünü yayınladığımız bu yazı da Afganistan konusunda yapılan çalışmanın sonucudur ve kollektif bir üründür. Hatice Dağlı, Aytaç Çalışkan ve S.Erek yoldaşlardan oluşan ekibin yaptığı araştırmayı Emine Engin yoldaşımız yazıya döktü.

Afganistan devrimi, çeşitli yönleriyle hem Türkiye'de, hem uluslararası planda geniş tartışmalara konu oldu. Nisan 1978, darbe mi, devrim midir? Hafızullah Amin ajan mı, sekter mi, yoksa devrimin lideri midir? Sovyet askerinin Afganistan'a girişi proleter enternasyonalist dayanışma mı, devrim ihracı mı yoksa işgal midir?

Yürükoğlu yoldaşımız, bu soruların yanıtlarını *Sosyalizm Üstün Gelecektir*'de kısaca verdi: "Afganistan'da Hafızullah Amin'i biz CIA ajanı olarak değil, Afganistan devriminin gerçek lideri olarak tanıyoruz. Amin'in 'ajanlığı' üstüne verilen kanıtlar inandırıcı değildir. Her ağızlarını açtıklarında 'bismillahirrahmanirrahim'le konuşmaya başlayan bugünkü yöneticiler ise oportünizmin temsilcisidirler. Kızıl Ordu'nun Afganistan devrimini koruması proleter enternasyonalizminin gereğidir ama Amin'in ve partinin 97 liderinin başına gelenler tarihsel bir haksızlıktır. Afganistan olaylarından çıkaracağımız ciddi dersler vardır." (s.28)

İşçinin Sesi'nin değerlendirmesi özetle budur. Yani Nisan 1978 darbe değil devrimdir. Amin'in ajan olduğuna ilişkin tek bir kanıt yoktur. Tüm veriler Amin'in ajanlığını değil, devrimin lideri olduğunu kanıtlıyor. Kızıl Ordu'nun Afganistan'a girmesi ise bir yandan proleter enternasyonalizminin gereği, öte yandan bir haksızlığa dayanarak olmuş çelişkili bir olaydır.

Bu yazıda biz, sorunları daha açarak, Yürükoğlu yoldaşımızın sözünü ettiği ciddi derslerin aydınlığa çıkmasına yardımcı olmaya çalışacağız.

Afganistan'ın kısa geçmişi

Afganistan, çok eski, köklü tarihi olan bir ülkedir. Feodalizmin en uzun süre direndiği ülkelerden biridir.

Afganistan feodal bir emirlik iken, 1838'de İngilizler ilk kez işgal ettiler. Afgan halkı bu işgali kırdı. Ancak gerek Çarlık Rusyası, gerekse Hindistan açısından Afganistan, İngiliz emperyalizmi için önemli bir konumdaydı. Bu nedenle 1878-1880 arasında İngilizler ülkeyi yeniden işgal ettiler. Halk bu işgale karşı da direndi. Ne var ki, Emir Yakup Han'ın işgalcilerle imzaladığı anlaşma sonucunda ülke gerçekte bir İngiliz sömürgesine dönüştü ve 40 yıl böyle kaldı.

20. yüzyılın başlarında Afganistan'da Genç Türklere benzer, Afgan kardeşliği adlı bir hareket başladı. Bu hareket, meşrutiyet ve bağımsızlık istiyordu ve içinde Türk aydınlar da vardı. 1905 devriminin etkileriyle bu hareket güçlenirken, İngiliz emperyalizmi hareketi bastırmaya çalıştı. Öte yandan Alman emperyalizmi ve Osmanlılar da İngilizlere karşı o hareketi desteklediler.

Büyük Ekim Devrimi'nin utkusu, tüm dünyada olduğu gibi Afgan halkı üzerinde de devrimcileştirici etki yaptı. Tam Afgan Kardeşlerden önde gelenler tutuklanmıştı ki 1919'da Afganistan'da silahlı ayaklanma oldu. Afgan Kardeşler hapisten çıkarıldı, bağımsızlık sağlandı ve Afgan Kardeşliği'nden yana olan Emir Amanullah Han başa getirildi.

Amanullah'ın tepeden, burjuva demokratik yönde reformları ülkedeki sınıf çelişkilerini kızıştırdı, feodalleri kızdırdı. İngiliz emperyalizminin de desteğiyle 1929'da düzenlenen bir ayaklanmayla iktidar yeniden gericilerin eline geçti. 1929'dan 1978'e dek ülkeyi hep Nadir ailesi yönetti.

Nadir ailesi feodallerin temsilcisiydi. Ancak 20. yüzyıla ayak uydurabilmek ve devrimci bir patlamayı önlemek için burjuva monarşiye doğru belli adımlar atmak zorunda kaldı. II. Dünya Savaşı'nda Sovyetler Birliği'nin faşizme karşı kazandığı büyük utkunun devrimci etkilerinin de altında, Afganistan'da 1946'dan 1952'ye dek süren bir reformlar dönemi yaşandı. Siyasal partiler oluştu, son söz kralın olmakla birlikte seçimler yapıldı, belli bir basın özgürlüğü tanındı. Ne var ki, bu reformların mantığı, gericiliğin hesabında olmayan değişmelere varmaya başlayınca, 1953'de başa gelen Deli Davut birçok reformu geri aldı, durumu eskiye döndürmeye çabaladı.

Afganistan 1953-1963 yılları arasında yine ağır bir baskı dönemi yaşadı. Ama bir yandan da kapitalistleşme ilerliyor, toplumdaki burjuva demokratik birikimi yoğunlaştırıyordu. Uluslararası alandaki değişmelerle de bağlı olarak, 1960'larda bu birikim kendini güçlü bir biçimde dayatmaya başladı. Bu durumda krallık yine belli reformlara gitmek zorunda kaldı. 1964'de sınırlı bazı özgürlükler tanındı, seçim sistemi, vs kabul edildi.

Toplumsal birikimin dayatmasıyla tanınan bu sınırlı haklar, aynı zamanda toplumsal hareketlenmeyi de hızlandırdı. 1965'de Afganistan Demokratik Halk Partisi kuruldu. 1964-1973 arasında, işçi, köylü ve öğrenci hareketleri oldu.

ADHP kurulduğu yıl seçimlere katıldı ve 4 saylav çıkardı. Parti, parlamento-

nun toplanacağı gün oturumu yığınsal izlemek üzere bir gösteri düzenledi. Hükümet buna izin vermedi. Yürüyüşe geçen göstericilerin üzerine ateş açarak 3 kişiyi öldürdü. Bu olay geniş yankılar uyandırdı ve 3 Akrep gösterileri olarak devrimci savaşın tarihine geçti. Her yıl aynı tarihlerde binlerce kişinin katıldığı gösteriler oldu ve çok şehitler verildi. Örneğin 1970'deki 3 Akrep gösterilerinde genç partili Abdur Rahman gericilerce katledildi.

1965'den sonra yığın hareketlerinde gözle görülür bir artış oldu. Öğrenci boykotları, işçi grevleri, Afgan Hava Yolları'nda grev, maden ve elektrik mühendisleri direnişleri ve Paghman köylü hareketleri oldu. Özellikle kıtlık yılları olan 1970-1972 arasında köylü ayaklanmaları oldu. Birçok ölüm, yüzlerce yaralama oldu, binlerce kişi tutuklandı. Ordu içinde yaygın hoşnutsuzluk vardı. Yönetenler telaş içindeydiler. Teknolojinin hiç de yaygın olmadığı Afganistan'da, küçük teypli mikrofonlu ajanlar ortalığı sardı. Rüşvet, yolsuzluk ayyuka çıktı. Dış yardımları kral ailesinin özel harcamaları için kullandığı söylentisi ortalıkta dolaşıyordu.

Afganistan'da 1946-1953 arasında da siyasal planda bir hareketlenme gözlenmişti. Ancak bu daha çok entellektüel düzeyde, belli burjuva görüşlerin liberal yöntemlerle savunulması biçimindeydi. Oysa 1965 sonrası gözlenen bambaşka, çok daha derinden, yığınları kapsayan bir hareketlenmeydi.

Çok açıktır ki, 1965-1973 arasında Afganistan'da devrimci durum başladı. 1965'de ADHP'nin kurulması, ülkede devrimci durum öncesi birikimin başlıbaşına bir göstergesiydi. 1973'deki Davut darbesi de devrimci durumun doğrudan sonucu oldu. Üsttekilerin yönetemezliği, yığınlardaki hoşnutsuzluk, ordu içindeki kaynama, egemen çevrelerin yığın hareketini bastırma, toplumsal patlamayı önleme kayguları hep 1973 darbesinde yansımasını buldu.

Davut kralın yakın akrabasıydı. Monarşi kaldırıldı ama yerine kralcı bir cumhuriyet getirildi. Darbenin özü, bir devrimi engelleyip, evrimci yoldan kapitalist gelişmenin önünü açmaktı. Bu çerçeve içinde Davut, çok çeşitli vaadlerle ortaya çıktı. Sosyalizmi bile vaad etti! Ama bu vaadler demagojiden öteye gitmedi, gidemezdi.

Toprak dağıtımı vb vaadlerin gerçekleştirilmesi, ancak yığınların aktif katılımıyla, devrimci yollardan sağlanabilirdi. Oysa darbenin hareket noktası yığınları avutmak, devrimi engellemek, burjuvazi ve toprak ağaları bağlaşıklığının anlaştığı ölçülerde kapitalistleşmeyi ve üst yapısal değişmeleri sağlamaktı. Yani, darbe burjuvazinin yığınlara karşı, toprak ağalarıyla bağlaşıklığının, devrimden korkusunun bir sonucuydu. Artık bu darbeden devrimci girişimler beklemek olanaksızdı.

Davut darbesi demagojilerle halkın istemlerini yatıştırmadı. Tam tersine vaadleri gerçekleşmedikçe, toplumda çelişkiler daha da kızıştı. Darbe hükümeti bir yıl içinde keskin bir biçimde ikiye bölündü. Bir kesimi öteki kesimine karşı azılı gerici güçlerle cephe kurdu. Hükümetin iflası açığa çıktıkça baskılar arttı. 1973-1977 arasında ADHP'nin 100'ü aşkın üyesi tutuklandı. Basın üzerindeki sansür, grev hakkının yasaklanması vb sıklaştı. Çok sayıda ilerici, devrimci kurşunlandı.

Yığın hareketleri Davut darbesinden sonra bir süre durakladı. Darbe hükümetinin gerçek yüzü açığa çıktıkça daha güçlü bir kabarma eğilimi doğdu. Ancak bu kez de yasaklar, vb yoluyla durdurulmak istendi. Örneğin Prefabrik Ev Fabrikası işçilerinin greve çıkması, "düzene karşı eylem" gerekçesiyle yasaklandı. Aynı dönemde birçok köylü, öğrenci, öğretmen hareketi kanlı bir biçimde bastırıldı.

Yığınlar içinde güçlenen eylem isteği giderek yasaklarla durdurulamaz boyutlara geliyordu. Ordu içinde de, Davut darbesine destek vermiş kesimlerde bile psikoloji değişiyordu. Hükümet korku içindeydi. Bu korkuyla, 26 Nisan 1978'de Terakki'yi tutukladı. Ardından Amin'i tutukladı. Ordu içinde Amin'e bağlı güçlü bir parti örgütlenmesi vardı. Amin hapishaneye götürülmeden önce ordu içindeki parti örgütüne emri geçirdi. Ertesi sabah, 27 Nisan'da ayaklanma başladı. 10 saatlik çarpışmadan sonra devrim başarıya ulaştı.

Bu devrimi daha iyi anlayabilmek için şimdi kısaca Afganistan'ın toplumsal-ekonomik yapısına, çeşitli sınıfların durumuna, ordunun yerine bakalım.

Afganistan'ın toplumsal-ekonomik yapısı

Afganistan, çeşitli uluslararası istatistiklerde en arka sıralarda yer alan bir ülkedir. Dünyanın en yoksul ülkelerindendir. Bu onun toplumsal ekonomik yapısıyla yakından bağlıdır.

Afganistan'da ilk fabrika 1886'da Kabul'de kurulan silah fabrikasıydı. Bu, uzun süre aynı zamanda tek fabrika oldu. Yani ilk fabrikanın kuruluşu gerçekte kesintisiz bir fabrikalaşma sürecinin başlangıcı olmadı.

1919 ayaklanmasından sonra kral Amanullah'ın burjuva demokratik reformları, feodal bir kurum eliyle yapıldığı için, yapısı gereği, kapitalistleşmeyi hemen hızlandırmadı. 1929'da iktidarın yeniden gericilerin eline geçmesi, o zamana dek yapılan üstyapısal bazı reformların da geri alınması, eski üretim ilişkilerinin ömrünü uzattı, kapitalist üretim güçlerinin gelişmesini yavaşlattı.

Afganistan'da uzun süre feodaller, geniş köylü yığını, küçük üretici-esnaf sınıfsal yapının esas dokusunu oluşturdu. İlk burjuva fikirler, ülkedeki sınıfsal tabandan çok, dünya kapitalizminin fikirsel etkilerini taşıyan burjuva aydınlardan yayıldı.

Krallık çağa ayak uydurabilmek için devlet eliyle belli ekonomik girişimler yaptı. 1930'da Ulusal Banka, 1936'da Pamuk Şirketi kuruldu. Bunların da etkisiyle bir burjuva sınıfı yavaştan gelişmeye başladı.

1946'dan sonra emperyalizmin Afganistan'a "ilgisi" arttı. Morison şirketiyle sulama ağı, maden araştırma, yol yapımı, kanal inşaatı vb. alanlarda anlaşmalar imzalandı. Afganistan öyle geri bir altyapıya sahipti ki, yatırımlarını kârlı yapabilmek, pazarı genişletebilmek için emperyalizm önce bu alana el attı. Aynı zamanda emperyalizm Marşal "yardımı"yla toprak ağalarının evrimi yoluyla tarımda kapitalistleşmeye, böylece bir devrimci patlamaya karşı önlemler almaya da dikkat gösterdi.

II. Dünya Savaşı sonrasında Afganisgan'da komprador ticaret burjuvazisi güçlendi. Çok cılız bir endüstri burjuvazisi oluştu. Küçük üretici-esnafın büyük çoğunluğu kapitalizmin ara sınıfı olmaya, küçük burjuvalaşmaya yöneldi. Bu arada, devlet ya da özel, yerli ya da yabancı, her açılan işletmeyle işçi sınıfı gelişti.

1960 öncesinde, Afganistan'ın başlıca endüstrisi tekstil, şeker ve ayakkabıydı ki bunlar da iç gereksinimin ancak %15'ini karşılayabiliyordu. Metalurji işkolunda tek bir fabrika vardı. 1953'de yapım endüstrisi, ulaşım, maden ve inşaat alanında çalışan toplam işçi sayısı 15.000 kadardı.

1960 sonrasında Afganistan'da kapitalizmin gelişmesi bir ivme kazandı. Ülkenin sınıfsal yapısında da değişme hızlandı. Ama yine de 1970'lere gelindiğinde Afganistan henüz kapitalist üretim ilişkilerinin egemen olmadığı bir ülkeydi.

17 milyon nüfusun, 3 milyon kadarı göçebe yaşıyor, hayvancılıkla uğraşıyordu. Toprakların yarısına yakını, nüfusun %5'ini oluşturan toprak ağalarının elindeydi. Tüm kırsal nüfusun %36'sı topraksız köylüydü ve *angaryayla karışık* yarıcılık, ortakçılık ilişkisi içindeydiler.

Çalışabilir nüfusun %75'i tarımdaydı. Tarım ülkenin hem ana üretim dalıydı hem de çok geriydi. Tarımın geri teknik düzeyini hava koşullarının oynadığı belirleyici rol yansıtıyor. Örneğin, 1970-1972'deki kuraklık, büyük bir kıtlık ve açlık yarattı. Buğday, pamuk üretimi düştü. Hayvan sayısında da milyonlarca başlık düşme oldu.

Ekonominin, modern endüstri deni-

len kesimi hızla gelişiyordu. Ancak yine de devrim öncesinde tüm işçilerin sayısı 90.000'i aşmıyordu. Öte yandan 300.000 kişi küçük endüstriyle uğraşıyordu. Küçük endüstri hala lonca geleneklerinin artıklarını taşıyordu. Örneğin, çıraklık, kalfalık gelenekleri yaşıyordu. Bakırcılık, ayakkabıcılık alanında işyeri açmak isteyen biri tüm meslekdaşlarına ziyafet vermek ve o mesleğin ihtiyarlarından aldığı izni belediyeye onaylatmak zorundaydı. (*Afganistan Demokratik Cumhuriyeti, Yıllık,* 7 Savr (Nisan) 1358 (1979) Editör: A.M. Baryalai, Hükümet Basımevi, İngilizce basım, s.1383).

Tüm bu geri yapı, her düzeyde gözleniyordu. Toplumun %90'ı okuma-yazma bilmiyordu. Başlık parası, dört kadınla evlenme gibi gelenekler hala canlı birer toplumsal olguydu. Ülkede yalnızca 1027 doktor, toplam 3600 yataklı 71 hastahane vardı. Tüm ülkede 3371 ilkokul, 139 ortaokul, 199 lise vardı.

Sözün kısası, Afganistan gerçekten çok geri, kapitalist üretim ilişkilerinin, yoğun feodal biçimlerle karışık olarak, yeni yeni egemen olma yönünde ilerlediği bağımlı bir ülkeydi. Tarımda kapitalistleşme çok yavaş bir evrimci yol izlemiş ve henüz toprak ağalarının kapitalistleşmesi açısından bile az yol katetmiş bir süreçti. Geniş köylü yığınları arasında kapitalizmin sınıfsal ayrışması çok geri düzeydeydi. Kentlerdeki küçük üreticiler arasında daha lonca gelenekleri yaşıyordu.

Kapitalist üretim güçleri yavaş da olsa geliştikçe, toplumdaki çelişkileri sertleştirdi, önündeki engelleri temizleyecek bir demokratik devrimi giderek daha büyük bir güçle dayattı. 1960'larda başlayan çalkantı bunun sonucudur.

Ülkenin önündeki devrimde sınıfların yerine gelince. Göbeğinde işçi sınıfının durduğu çağımızda, Afganistan'da küçük de olsa bir işçi sınıfı doğmuştu. Çağın ve onun Afganistan'daki sözcüsünün korkusuyla, burjuvazi çoktan devrimci yeteneğini yitirmişti. Burjuvazinin gelişimi zaten toprak ağalarının, onların devletinin burjuvalaşma yönünde attığı adımların koltuğu altında gerçekleşmişti. Burjuvazi, devrim korkusuyla bu bağlaşıklığını hiç bozmadı.

Küçük de olsa işçi sınıfı Afganistan toplumunun devrimci öncüsüydü. Köylülük de devrimci bir güçtü. Belli yörelerdeki köylü ayaklanmaları bunu somutta gösterdi. Ancak genel olarak dağınık, örgütsüz yapısı nedeniyle, köylülüğün hoşnutsuzluğu, devrimci potansiyeli en örgütlü biçimde kendini ordunun gövdesi içinde yansıtıyordu.

Devlet oturmuş bir burjuva devleti olmadığı için, ordu da birçok kapitalist ülkede gözlenenden farklı, daha çelişkili bir yapı taşıyordu. Devlet, toprak ağaları burjuvalaştığı, burjuvazi güçlendiği ölçüde, burjuva-toprak ağaları bağlaşıklığı içindeki güçler dengesine göre süreç içinde burjuvalaşıyordu. Bu durum orduyu çelişkili bir yapı içine sokuyordu. Bu, 1973 darbesinde somut olarak yansıdı.

Toplumda, kapitalizmin önünü açmak bir zorunluluk olmuştu. Bu, kendini iki biçimde yansıtıyordu. Biri köylü yığınlarından kaynaklanan, demokratik devrim istemiydi. Ötekisi, burjuvazinin seçtiği, toprak ağalarıyla bağlaşıklık içinde evrim yoluydu. Ordu hem devletin tek bir elde olmayışının çelişkilerini, hem de burjuvalaşma çerçevesi içinde evrimci ve devrimci yollar arasındaki çelişkiyi bağrında taşıyordu.

Bu nedenle, köylülüğün devrimci potansiyeli, yerleşik bir kapitalist ülke ordusunda rastlanmayacak bir biçimde, subay kadroları arasında bile yansıyordu. ADHP'nin yaptığı, ordu içinde yansıyan bu devrimci potansiyeli, sıkı bir ideolojik eğitimle işçi sınıfının konumlarına doğru geliştirmek oldu. Devrimci demokrat subay ve askerleri, ideolojik eğitimle daha tutarlı devrimci konumlara ilerletmek oldu.

Böylece Afganistan, kapitalistleşmenin önünü açacak bir demokratik devrim isteğinden hareket etti ama ülkeyi sosyalizme götürebilecek bir devrim geçirdi. Bunda ADHP'nin tek sözcüsü sayılabilecek *Halk* kanadının yaratıcı devrimci yanaşımı gerçekten can alıcı rol oynadı.

Şimdi Parti'nin tarihiyle bağlı olarak Afganistan devrimine bakalım.

Afganistan Demokratik Halk Partisi ve Nisan Devrimi

ADHP, 1965'de Terakki'nin önderliğinde kuruldu. Kuruluşunda, "işçi sınıfının bilimsel ideolojisiyle silahlanmış işçi sınıfı partisi" olduğu duyuruldu. Ancak Afganistan gibi bir ülkede işçi sınıfının partisi olarak kurulan bir partinin, daha ilk baştan, çeşitli çizgiler arasında savaşım ve ayrışma olmadan, tüm içeriğiyle bir işçi sınıfı partisi olması beklenemezdi. Gerçekten de, kısa sürede çizgiler arasında ayrışma ve savaşım başgösterdi.

1966'da partinin haftalık gazetesi *Halk* yayınlanmaya başladı. Babrak Karmal gazetenin görüşlerine karşı çıktı ve partiye karşı fraksiyon örgütlemeye başladı. *Halk* gazetesi 6. sayısında yasaklandı. Buna karşılık Babrak Karmal gurubu legal bir yayın organı çıkarmaya başladı. *Bayrak* adlı yayında, bu gurup, burjuva kuyrukçuluğunun da ötesinde, 1964'de monarşi eliyle getirilen bazı reformların savunuculuğunu yaptı (Lenin, gerici kurumlar ya da güçler eliyle getirilen ve gericiliğin evrimi yoluyla toplumsal ilerleme sağlayan reformların kesinlikle desteklenemeyeceğini belirtiyor). Monarşiden izinli legal yayın organında devrimci çizgiye saldırdı. Bu yüzden Amin, *Bayrak* gurubu için "aristokrat yavruları" adını kullanıyor. (agy, s.788)

Böylece 1967'de parti, genel hatlarıyla devrimci ve reformcu olarak ikiye bölündü. Devrimci kesim *Halkçılar,* reformcular ise *Bayrakçılar* olarak parti tarihine geçti. Afganistan halk devrimi, aynı zamanda *Halkçıların* devrimciliğini somutta kanıtlamış bir *Halk* devrimidir. *Bayrak* gurubu ise, tüm pratiğiyle tek birşeyi, oportünizmin bayraktarlığını yaptığını kanıtladı.

1967'deki bölünmeden sonra, 1973 darbesi iki çizgi arasındaki farklılıkları daha da netleştirdi ve iki çizginin de gelişiminde bir dönüm noktası oldu.

Davut darbesinden sonra *Bayrak* gurubu hükümete doğrudan destek verdi. Hükümet içinde ayrılıklar çıkınca, sağ kanadın kuyruğuna takıldı. Hükümetin sol görünümlü vaadleri karşısında, *Halkçılar* da önce birleşik cephe önerisiyle çıktılar. Hükümet sözlerini tutmayınca ders çıkardılar. Bu hükümetin, verdiği sözleri doğası gereği yerine getiremeyeceğini anladılar ve hükümete karşı konuma geçtiler. Davut'un getirdiği cumhuriyetin "kraliyet malı" olduğunu, bu hükümetin burjuva-aristokrat ortaklığını temsil ettiğini ve yığınlara hiçbir şey veremeyeceğini, ülkenin sorunlarının ancak köklü bir devrimle çözülebileceğini, bu hükümetin ise bundan ölesiye korktuğunu söylediler. Hükümetin gerçek yüzü yığınlar önünde açığa çıktıkça *Halkçılar* güçlendiler. Bu korkuyla Davut 1978'de Halkçı önderleri tutuklattırmaya başladı.

Davut darbesi *Halkçı* çizgiyi ilerletti. Hükümette ulusal burjuvazinin sözcülerinin de yer alması, *Halkçılara* ulusal burjuvazinin niteliğini gösterdi. Herhalde Amin'le birlikte kurşuna dizilmiş yoldaşlar arasında olan Panzehri, darbeden çıkan dersleri sıralarken, ulusal burjuvazinin ancak yarı pişmiş reformlardan yana olabileceğini söylüyor. (agy. s.1450) Genel olarak, ulusal burjuvazinin "toplumsal ve siyasal sistemin tümden demokratikleştirilmesinden, toplumda köklü devrimci değişmelerden ölesiye korktuğunu" (agy. s.1454) belirtiyor. Parti kadrolarının hep Sudan, Mısır, Hindistan gibi deneylerden çıkan dersleri unutmamaları için uyarıldıklarını aktarıyor.

Afganistan gibi bir ülkede ulusal burjuvaziye umut bağlama yanlışına batmamak, bir hareketin devrimci gelişmesinde ana halkadır. ADHP'nin *Halkçı* kanadı önce bu yanlışa düşüyordu ki, tam zamanında yaşamdan gerekli dersleri çıkardı ve bunu yaparak dolu dizgin devrimci gelişmesinin önünü açtı. Artık taktiklerini hiç de ulusal burjuvaziyi

kazanma ya da "ilerletme" sınırına kısıtlamadan ilerledi. Bu yol çizginin kendisini de ilerletti.

ADHP'nin Halk kanadının darbeden çıkardığı bir başka ders de, Afganistan gibi geri bir ülkede ordu içinde çalışmanın taşıdığı özel önem oldu. Bunu yaparken *Halk* kanadı Marksizmin orduya ilişkin genel ilkelerini yadsımadı. Genel ilkeler kondu, bunların doğruluğu söylendi ama Afganistan'da bu ilkelerin değişik bir sıra içinde uygulanacağı belirtildi.

Genelde, sınıf savaşı yükselir, ordu devrimci güçlere karşı bir baskı aracı olarak kullanılır, ama sınıf savaşı daha da yükseldikçe kaçınılmaz olarak orduyu böler. Partinin ordu içindeki çalışması ise her zaman zorunludur. Afganistan'ın toplumsal yapısı dikkate alınarak, bu genel ilkeler, partinin ordu içindeki çalışmasına en baştan, bir ağırlık verilerek uygulandı. Ama devlet aygıtının parçalanması görevi yadsınmadı. Devrimden sonra bir konuşmasında Amin genel ilkelerden söz ederken şöyle diyor: "Birincil ve en temel proleter devrimci görev ... eski devlet mekanizmasını parçalamak ve proletarya diktatörlüğünü kurmaktır". (agy. s.745)

1973 darbesinden sonra Terakki, Amin'i ordu içinde çalışmakla görevlendirdi. Amin'in yönetiminde, ordu gövdesi içinde yoğun bir ideolojik eğitim başlatıldı. Tonlarca kitapla yoğun eğitim yapıldı. Bunun yanısıra, yapılan askeri manevralar içinde Halkçı kesim kendine özgü deneyler de örgütledi. Amin, haftada bir Terakki'yle görüşüyordu, yılda iki kez ise rapor veriyordu. 1976'da Amin, ordu içinde güvenilir bir *Halkçı* kesimin hazır olduğunu rapor etti.

1977'de Davut artık ADHP'nin *Halkçı* çizgide gelişmesinden fazlasıyla korkuya kapılmaya başladı. *Halk* ve *Bayrak* çizgilerini karşılaştırarak, *Halk*'ın tehlikeli olduğu yönünde sözler etti. Uzlaşmazlarsa harekete geçeceği anlaşıldı. Bunun üzerine Terakki'nin girişimiyle *Halk* ve *Bayrak*, güçlülük farklarına bakılmaksızın, yönetimde eşit haklarla birleştiler. Tüm parti örgütleri bu yoldan gitti. Ordu içinde ise durum değişmedi.

ADC'yi tanıtan kitapta, ordu içindeki birleşmeyi Amin'in engellediğine ilişkin söylentilerin asılsız olduğu, birleşmeme emrini Terakki'nin verdiği söyleniyor. (agy, s.24) Ama partili askerler Terrakki'yle yaptıkları bir söyleşide, yalnızca ordu içinde değil, genelde oportünist *Bayrak* kanalıyla birleşmeye karşı sorular yöneltiyorlar. Buradan anlaşılıyor ki, ordu içinde Amin'in yönetimindeki *Halkçı* örgüt genelde oportünistlerle birliğe karşıdır. Bu durumda, usta bir siyaset adamı olan Terakki ordu içinde birlik olmasın diye bir emir vermiş olabilir ama fikrin gerçek kaynağı Amin'dir. Öyle gözüküyor ki Amin genelde oportünistlerle "birlik" yanlısı olmadığı halde, "birliği" ancak ordu içinde engelleyebilmiştir ve bu yoldan devrimi güvence altına almıştır.

Ordu içindeki parti birimleri birleşseydi, devrim gündemden inerdi. *Bayrak*'a bağlı askerler Davut'u savunma, *Halk*'a bağlı askerler ise Davut'u devirme temelinde eğitim yapıyorlardı. Birlik devirme hedefinin sulanması anlamına gelirdi.

Parti içinde birleşme olduktan sonra da Amin eskisi gibi ordudaki *Halk* örgütünü eğitmeye devam etti. Ülkede durum giderek kızışıyordu. Yığınlar içinde hareketlenme arttıkça, ADHP köylere, kasabalara, göçebe çadırlarına dek uzandıkça, Davut rejiminin baskıcı yüzü de açığa çıkıyordu. Devrimci durum olgunlaşıyordu. Bununla bağlı olarak Amin, ordu içindeki eğitimi giderek somut planlar çerçevesinde ele almaya başladı.

ADHP'den Zeray yoldaş *Barış ve Sosyalizm Problemleri*'nde Ocak 1979'da devrim öncesi durumu şöyle anlatıyor: "Yığınlar ayaklanmaya hazırdı. Yaşam koşulları hızla kötüleşiyordu... Yalnız Iran'a 1 milyon üzerinde Afganlı göç etmişti. Resmi otoritelerin halk gözünde itibarı çok sarsılmıştı... emirlerine uyulmuyordu... 13-14 yıl bizim yığınlar arasında aktif çalışıyor, halk hareketine önderlik ediyor olmamız en önemli bir gerçekti. Devrim öncesi partimiz 50.000 üyesi ve yakın sempatizanıyla önemli bir güçtü ve bu rejimi korkutuyordu."

Ülkede, ADHP yönetiminin yakında tutuklanacağı açıkça görülüyordu. Terakki ve Amin, böyle bir tutuklama durumunda ordu içindeki partili ve sempatizanların hemen ayaklanmayı başlatmasına karar verdiler. Amin bu doğrultuda yapılan çeşitli planların, tam 10 kez denemesini yaptırdı. Bu denemeler genel askeri manevralar içinde ustaca gizlendi. Partili asker ve subaylar arasından, ayaklanma sırasında kumandan olacakların listesi hazırlandı. Parti ordusunun emir kumanda zinciri saptandı.

25 Nisan 1978'de gece yarısı polisler Terakki'yi tutukladılar. Amin de aynı gece ev hapsine alındı. Evde Terakki'nin tutuklandığını öğrendi ve çocuğu aracılıyla ayaklanma emrini geçirdi. Amin sabah hapishaneye götürüldükten tam bir gün sonra, 27 Nisan'da ayaklanma başladı.

26 Nisan'da radyo'da çalışan partililer tutuklanmaların duyurulmasını sağladılar. Terakki geniş yığınların tanıdığı bir liderdi. Amin de hem ülkede, hem ordu içinde tanınıyordu. Tutuklamalar yaygın öfke yarattı. Ordu içindeki *Halkçılar* tutulmaz bir enerjiyle ayaklanmayı başlattılar.

Ayaklanma sabah 9'da başladı. Parti'nin atadığı komutanlar tüm birliklerde harekete geçtiler. Uçaksavarlar, hava kuvvetlerinin Davut'tan yana olan 7. ve 8. bölüklerini etkisizleştirdiler. Partili pilotlar uçaklarıyla gerekli noktalara saldırdılar. Tanklar askeri hava alanını sardılar. En büyük direnç komando birliklerinden ve muhafız alayından geldi. Kanlı çatışmalar çıktı. Akşam saat 5.30'da Davut'un sarayı ve Radyo Evi denetim altındaydı. Bu arada Terakki ve Amin hapisten çıkarıldılar. Akşam süren çatışmalarda Davut *Halkçı* askerlere ateş açtığı için öldürüldü.

Saat 7'de ayaklanma başarıya ulaşmıştı. Terakki, Amin ve ADHP'nin "eşit haklı" yöneticilerinden Babrak Karmal Radyo Evi'ndeydiler. Bu sıralarda tarihsel, yirmi yılın deneyimini içinde barındıran olaylar geçti. (agy, s.24-40).

Amin, devrimin utkusunu duyuran mesajı Terakki'nin okumasını istedi. Karmal buna karşı çıktı. Amin tabancasını tutuyordu. Terakki durumu yatıştırdı ve mesajı orada bulunan *Halkçı* subayların okumasını önerdi.

Amin, Terakki ve Karmal otururlarken, birçok genç *Halkçı* asker çarpışmadan geldiler. Büyük bir çoşkuyla çarpışmaları anlatmaya başladılar. Davut'un askerleriyle olduğu kadar, Bayrakçılarla da uğraşmak zorunda kaldıklarını anlattılar. Bu arada Terakki'ye yağdırdıkları sorulardan biri, Babrak Karmal gibi bir kişinin neden yönetimde bulunduğuydu. Terakki, askerleri yatıştırdı, parti birliği için susmalarını söyledi.

Bu sıralarda Babrak Karmal panik içindeydi. Tutuklanacaklarını, parti yöneticilerinin köylere dağılıp saklanmaları gerektiğini savundu. Terakki bunu reddetti ama Karmal'ın ısrarı üzerine, onunla birlikte güvenceli bir hava üssüne gitmeyi kabul etti. Karmal, Amin'in de gelmesini istedi ama Terakki Amin'in işi olduğunu söyledi.

Terakki ve Karmal hava üssüne gittiler. Çevrelerinde o gün çatışmalara katılmış bir çok genç asker vardı. Konuşma içinde Karmal Davut'un öldürülmemesi gerektiğini söyledi, Davut'u savunmaya başladı. Genç askerler az kaldı Karmal'ı öldüreceklerdi ki, Terakki onları yatıştırdı.

Bu sıralanan olaylar birçok gerçeği açığa çıkarıyor. Parti içindeki devrimci çizginin belkemiğinin Amin olduğunu kanıtlıyor. Terakki'nin devrimciliğinin küçük burjuva-aydın bir öz taşıdığını ve bunun en kritik anlarda uzlaşmacılık olarak yansıdığını gösteriyor. Karmal'ın ise, Terakki'nin "yumuşaklığı" nedeniyle partiye yeniden bulaşabilmiş, koyu bir oportünist olduğunu ortaya koyuyor. Çıkan bir genel ders de ilkesiz parti birliğinin, karşı devrimi bağrında taşımak olduğudur.

Partimizi oportünizmden arındıralım

M. Gelendost, Almanya

Çok bekledik ama sabrımız taştı. Partimizin üstüne çöreklenen oportünizmin kirli yüzünü duyurmak ve hala oportünistlerden medet umanları uyarmak, yoldaşlarımızın karamsarlığa itilmemeleri için sesleniyoruz. Ve *İşçinin Sesi*' nin yazımızı yayınlayacağına inanıyoruz. *Atılım*, radyo ve diğer yayınlarla duyurma olanağımız yoktur. Bu yerler işgal edilmiştir. Bu yayınlar birkaç oportünistin tekelindedir.

Bundan bir yıl önce, partimiz içindeki çalkantıların son düzeye vardığı ve R. Yürükoğlu'nun açık tavrını ortaya koyduğu günlerde, oportünistler vargüçle çırpındılar. *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* üzerine seminerler verildi, ama bu seminerler küfürden öte değildi. (O zamanlar herşeyi bütün çıplaklığıyla görmek, daha bilinç düzeyi zayıf biri için olanaksızdı. Ve onlarla birlikte aynı davulu biz de çaldık.)

Kitapta en çok uğraştıkları konu devrimci durumdu. (Devrimden korktukları için olsa gerek.) Devrimci durum konusunda, kısaca olağanüstü aktiflik olarak tanımlanan üçüncü öğenin olmadığını ve dolayısıyle devrimci durumun olmadığını (Özlem Özgür, *Politika*, 8, 10, 13, 14 Ekim 1979) söylüyorlardı. Başta şunu söylemek gerekir ki, devrimci durumla devrim anını birbirinden ayırt edemiyorlar. Ayrıca, eğer üçüncü öğe daha olgunlaşmamış idiyse, 1 Mayıslarda, Tariş, Çorum ve Fatsa'daki eylemler "olağan" aktiflik miydi? Bunu oportünistler şöyle yanıtlıyorlardı: Halk kuyruklarda bekliyor, hoşnutsuz ama hiç bir şey yapmıyor. Ayıptır. Utanmasalar devrim yapmıyor diyecekler, ama sormak gerekir: Eğer halk kendi başına devrim yapsın diye bekleyecekse, örgütlenmenin, parti kurmanın anlamı nedir?

Biz oportünistlerden, bunlar ve küfür dışında bir eleştiri duymadık. Bugün yaptıkları tek şey de, *İşçinin Sesi* yayınlarını yığınlardan saklamak. FİDEF üyesi derneklerde bu yayınlar üzerinde akıl almaz bir sansür vardır. Bu derneklere *Tercüman*'dan maocu yayınlara kadar hepsi girerken, *İşçinin Sesi* neden sokulmuyor ve okuyana neden kötü gözle bakılıyor? Bu kadar korkmanın altında yatan şey nedir? Cevabı açıktır: Kafalar fazla aydınlanmasın, oportünizm biraz daha yaşasın, gerçekler gözükmesin.

Atılım ve öteki yayınlar hem çelişkilerle doludur hem de okuyana pek birşey vermiyor. Zaten *Atılım* ancak aysonunda elimize geçiyor. *Atılım*'lar önce dolap içindeki tozlara okutulur, sonra eğer akıllarına gelirse dağıtılır veya posta kutularına atılır. Şunu kesinlikle söyleyebilirim ki oportünistlerin evlerinde külçe külçe *Atılım* vardır, dağıtılmaz.

Bugün partimiz içerisinde fraksiyonlaşma, guruplaşma gözle görülür boyutlardadır. Parti, üyeliğe yaraşmayan insanlarla doludur. Bu durumda ciddi devrimci çalışma beklenemez. Lenin üyeliğe yaraşmayanlardan arındırılmazsa partinin önce ideolojik, daha sonra da örgütsel olarak dağılması kaçınılmaz olan gönüllü birlik olduğunu vurgular.

Oportünistler bunun tam tersini yapıyorlar. Nerede hiçbir şeyden haberi olmayan insan varsa, onu "kafalıyorlar". Birşeyler bilen, partiye bilinçli sempatisi olandan ise o kadar kaçıyorlar. En çok kaçtıkları birşey de "eleştiri"dir. "Özeleştiri"nin zaten sözünü edemezsiniz. Ama işin acı yanı, Parti, komünistleri "eleştirebilecekler" "eleştiremeyecekler" diye ayıramaz. Hiçbir parti üyesi tabanın denetimi dışında kalamaz.

Lenin: "şimdiye kadar yok olan bütün devrimci partiler, güçlerinin kaynağını göremedikleri, zayıflıklarını tartışmaktan korktukları ve kendini beğenmişliğe düştükleri için yok oldular. Ne var ki biz yok olmayacağız, çünkü biz zayıflıklarımızı tartışmaktan korkmuyoruz ve onların üstesinden gelmeyi öğreneceğiz" (Lenin, c.33, s.311) diyor. Ama oportünistler için her yapılan doğrudur. Yine Lenin: "Bir siyasal partinin kendi yanlışlarına karşı tutumu, partinin ne ölçüde içten olduğunu, sınıfına ve emekçi halkına karşı yükümlülüklerini pratikte ne ölçüde yerine getirdiğini değerlendirmenin en önemli ve güvenilir yollarından biridir. Bir yanlışı açık yüreklilikle kabul etmek, nedenlerini saptamak, ona yol açan koşulları çözümlemek ve onu düzeltme araçlarını belirlemek, bu ciddi bir partinin denek taşıdır. Bu partinin görevlerini nasıl yerine getirmesi gerektiğini ve sınıfını, daha sonra da yığınları nasıl eğitmesi, yetiştirmesi gerektiğini gösterir." (Lenin, c.31, s.57) diyor. Yorum yapmaya gerek bile yok.

Bundan bir yıl önce, onların deyimiyle, "İngiltereliler" ortaya çıktı. Oportünistlere sorarsanız, bütün suç "İngiltereliler"dedir. Yürükoğlu disiplinsizlik yaptı. (Ardından birçok kişisel karalama sıralanıyor.)

Şimdiye kadar birçok hata işlendi. Bütün bu hataların sorumlusu *İşçinin Sesi* mi? Başkasının hiç mi hatası yok? Eğer varsa hatalarınızı açıklamaktan niye korkuyorsunuz? İşçilere, emekçilere devrimcilere özeleştiri vermekten yüzünüz mü kızarır? *İşçinin Sesi*'ne neden sansür uyguluyorsunuz? Eğer korkmasanız böyle yapmazsınız. Demek ki iç yüzünüzün açıklanmasından korkuyorsunuz. Ancak korkunun ecele faydası yoktur. Hatalarınızı kabullenmemekle, açıklamamakla Leninist ilkeleri çiğniyorsunuz. Hesabı çok ağır olacaktır.

Partimizin diğer bir acı yanı da, ideolojik birliğin olmayışıdır. İdeolojik birliğin olmadığı yerde, örgütsel birlikten nasıl söz edilebilir? "Komünist Partisi, eğer ideojik ve örgütsel bir birlik içinde bulunur, fraksiyon ve gurup oluşturulmasına izin vermezse, ancak o zaman işçi sınıfının önderi rolünü gerçekleştirebilir ve onun öncü yönetici gücü olabilir" (*Leninist Parti İlkeleri*, Temel Yayınları, s.33) Bugün bu ilke partimizde geçersizdir. Hiçde çok gerilere gitmeye gerek yok. Bugün cuntanın faşist bir cunta olmadığına kendi üyelerini bile inandıramamıştır. Hala bir kısmı bir telden, bir kısmı bir telden çalar. Yine aynı şekilde BİP, ulusal özerklik, işçi sınıfı partileri konusunda daha kafalar net değildir. Partimiz bugün ne yazık ki örgütsel bir birlikten de mahrumdur. Bu gidişle doğru bir yolda olduğunu düşünmek, aydınlık güzel günlere çıkacağını zannetmek akıllıca birşey değildir.

Ülkemizin içinde bulunduğu zor koşullarda, işçi sınıfımızın, emekçi halkımızın ağır baskı, terör, işkence gördüğü bugünlerde halkımızın TKP' ye ihtiyacı vardır. Partimizin, bu durumuyla halkın önüne çıkması, öncülük yapmaya kalkışması olanaksızdır. Bir tek yol vardır: İdeolojik birliği, örgütsel birlikte pekiştirmek, partiyi bu raya oturtmak. Bu da ancak kongreyi toplamakla olur. Sağa sola kıvırtmakla, çamur atmakla, yalanlamakla, ve yığını bununla uyuturum zannederek olamaz. Bugün birçok parti sempatizanı bu durum karşısında siyaseti bırakıyorsa, bunun suçlusu siz oportünistlersiniz. Eğer bunların üzerine eğilmez, geçiştirmeye kalkarsanız, bunun hesabı çok acı olur. Biz siyaseti bırakmak niyetinde değiliz. Bu burjuvazinin işine yaradığı gibi, oportünizmin de işine yarar. Biz bu yolda kararlıyız. Ve tüm yoldaşlara ve devrimcilere sesleniyoruz: Okumaktan korkmayın. Ne olursa olsun, ister sapık olsun, yeter ki bağımsızca, komünistçe değerlendirebilelim, gerçekleri görebilelim. Bugün bize düşen görev, susmak değil, gerçekleri söylemektir. Bizim için başka bir yol yoktur. Karamsarlık, siyaseti bırakmak çıkış yolu değildir.

Yaşasın TKP!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

"Mamak'tan görüntüler"

Kemal Turgut, Ankara

Başlık *Milliyet*'in 22 Kasım 1980 sayısından alınmadır. Yazıda şöyle deniyor: "Sıkıyönetimin denetimindeki Mamak'ta tutuklular çok düzenli bir yaşam sürdürüyorlar. Örneğin sabahları 8-9 arası "beden zindeliğini korumak amacıyla" koşular ve spor yapıyorlar. Bu arada marşlar da söylüyorlar. Akşamları saat 19'dan 21'e kadar ders veriliyor. Bu derslerde Atatürk devrim tarihi, sosyal bilgilere yer veriliyor. Saat 21'den sonra yatılıyor. Bu düzenli yaşam sıkıyönetim mahkemelerine de yansıyor. Duruşmalar için gelen sanıkların son derece düzgün giyindikleri, kravatlı ve traşlı oldukları, yargıçların karşısında son derece saygılı biçimde oturdukları dikkati çekiyor."

Evet, Mamak'ta tutuklular çok düzenli bir yaşam sürdürüyorlar! Dayak, angarya, falaka ve her türlü işkence bu "düzenin" parçaları. Elektrik vermeler fizik tedavi, falakalar rehabilitasyon için! Dayakla söyletilen ırkçı şoven marşlar da ruh ve kafa temizliğine(!) yarıyor. Tutuklular görüşmeye düzgün sıraya sokulmuş (!) olarak, hep bir ağızdan "Türküm, doğruyum vs!" diye and içilerek getiriliyor. Söylemeyenler görüşmeye çıkarılmıyor. Görüşülenlerin ayakta zor durdukları, yere zor bastıkları, gözlerini kırpıştırdıkları dikkati çekiyor. Işığa, havalandırmaya çıkarılmadıklarını, ağır işkenceler gördüklerini, içerde hastalığın yaygın olduğunu her tutuklunun yüzünden anlamak kolaydır. İçerde ilaç verilmediği gibi dışardan da kısıtlanarak alınıyor. İçeriye yollanan mektuplarda moral verici sözler varsa iletilmiyor. Dışarıya gönderilen mektupların çoğu idarede kalıyor. Tabi ki bunlar tutukluların sağlığı (!) için. Buz gibi koğuşların ısıtma sorununu da, bir yatağa 3-4 kişi vererek çözümlüyorlar!

Bir semtte nöbeti sırasında sohbet ettiğim bir er bana Mamak'ta yapılan işkenceleri anlattıktan sonra şöyle dedi: "Kürdüm. Burada paşalara, sermaye kapıkulluğu ediyoruz. Ayrıca Kürt olduğum için de yediğim dayağın haddi hesabı yok. Günde 14 saat nöbet tutuyoruz. Soğuk içimize işliyor. Sigara içmek, halkla konuşmak yasak. Halk bize düşman askeri gibi bakıyor. Tabi ki onların haklı nedenleri var. Hiçbir gerekçe göstermeden, bir ihbarla çok kişi toplayıp, toplayıp şubeye götürüyoruz. Biz tümende devrimciler olarak çoğunluktayız. Ama şimdilik birşey yapamıyoruz. Bizde faşistler de, devrimciler de ayrılmıştır. Herkes birbirini tanır, bilir. Köyümden mektup alamıyorum. İzin de vermiyorlar gideyim. Hepimizin sinirleri çok gergin, hıncımız büyük."

Mamak'ta oğullarını, babalarını, amcalarını, yakınlarını görmek için, onlarla bir iki konuşabilmek için bekleşen halkımız bütün bunları görüyor. Dişini sıkıyor. Söze gerek yok. Gözlerinin içi kin ve nefretle parlıyor.

Evren Çorlu'da yaptığı bir konuşmada "hergün binlerce solcu, ölü, yaralı, ya da sağ olarak yakalanıyor" dedi. Darısı başına paşam, sıra size de gelecek.

Cezaevindeki yoldaşlarımızla haberleşmemizi engelleyemeyecekler.

Faşist cuntanın koyduğu her engeli, bu kokuşmuş düzenleriyle birlikte başlarına yıkacağız!

Faşist cunta kendi kuyusunu kazıyor

Aydın Arıtman, İzmir

Faşist darbeden sonraki gelişmeleri ve duyduğum haberleri kısaca anlatmak istiyorum.

Öncelikle şu gerçeği belirtmek gerekir ki, son gelişmelerle menşeviklerin bilim dışı teorileri karton şatolar gibi çökerken Lenincilerin getirdiği tezlerin doğruluğu yaşam tarafından kanıtlandı. Daha somutcası, son olaylar menşevizmin iflasını gözler önüne serdi. Menşeviklerin Sesi geçmişte işçi sınıfımıza liberal burjuvazinin kuyrukçuluğunu öğütlerken şimdi de askersel faşist diktatörlüğün ince bir biçimde kuyrukçuluğunu yapmaktadır. Yeni duruma bir türlü faşizm demeye dili varmıyor. "Askersel diktatörlük" gibi sözlerle durumu idare etmeye çalışıyor. Bu menşeviklerin dağılışını hızlandıracaktır. Tabanlarında devrime gönül vermiş ama menşevik yöneticilerin etkisi altında kalan unsurları bu dönemde kazanabiliriz. Taban, hiçbir çözümleme yapılmadığından ve belli bir siyaset indirilmediğinden şaşkınlık içindedir.

Yoldaşlar, faşist darbenin daha ilk gününde bilinçli işçiler tehlikeyi anında anladılar. Faşist uygulamaların açıkça görülmesinden sonra küçük burjuva çevrelerdeki sempati de giderek yerini tedirginliğe bıraktı. Geniş yığınlar darbenin niteliğini artık görmeye başladı. Darbeye karşı tepkiler giderek birikecektir. Bir başka olumlu gelişme de şudur: Her boydan oportünistin yardımıyla ordu halkımıza sevdirilmeye çalışılmıştı. Şimdi bu süreç tersine işlemeye başladı. Ordu hızla yıpranmaya başladı. Komünistlerin görevi bu süreci daha da hızlandırmak, ordunun işlevinin ne olduğunu, halkımıza anlatmaktır.

Faşist darbeden sonra, ülkenin her yerinde olduğu gibi, İzmir'de de yoğun tutuklamalara gidildi. Darbeden birkaç gün sonra savaşçı bir geleneği olan Gültepe semti tanklarla, toplarla kuşatıldı. Bir gece içinde yüzlerde kişi alındı. Bu tür operasyonlar diğer semtlerde de aralıksız sürdürülüyor.

Darbenin ilk günü ...'daki grev yerinden alınan grevci bir işçi, iki gün tutulduktan sonra, bir rastlantı sonucu, sokağa çıkma yasağına uymayanlarla birlikte serbest bırakıldı. Bu grevci işçi gördüklerini şöyle anlatıyor: "Her saat tutuklanıp getirilen devrimcilerle staddaki tutukluların sayısı sürekli artıyordu. Faşist subaylar hepimize hakaret ediyorlardı. Gültepe belediye başkanı Aydın Erten de oradaydı. Yüzbaşının biri erlere Aydın Erten'i göstererek, buna yemek vermeyin diyordu. İçeride üç-beş faşist de vardı. Bunlardan biri MHP İzmir İl Başkanı Yusuf Kırkpınar'dı. Faşistlere çok iyi davranılıyordu. Onlara etler, kavurmalar, ilaçlar getiriliyordu. Bir süre geçtikten sonra faşist Yusuf Kırkpınar, kavurma ve ilaçları yanına alarak bizim bulunduğumuz tarafa geldi. 'Hepimiz kardeşiz, Türküz' gibi sözler söyleyerek,ilaçları ve etleri bize vermek istedi. Ama hiçbirimiz almadık."

Bir yoldaş da duyduğu bir haberi anlattı. Olay şu: Gaziemir Ulaştırma Okulu'nda askerler, "Kahrolsun faşizm" yazılı pankart asmışlar. Bu olaydan sonra askerler üzerinde baskılar artmış. Askeri yetkililer soruşturmayı sürdürüyorlarmış.

İşyerlerinde yoğun baskılar var. İşçilerin savaşarak elde etmiş olduğu haklar bir bir geri alınmak isteniyor. Örneğin, İzmir'de sigara fabrikasındaki işçiler, paydos saatinden onbeş dakika önce kreşdeki çocuklarını almak için bırakılırken, bu hak geri alındı. Bu fabrikada şimdi öncü işçilerin çıkış listeleri hazırlanmaktadır.

Biz Leninciler, tarihsel görevimizi yerine getirmek için bütün gücümüzle çalışmaya devam ediyoruz....fabrikalarında, İl Komitemizin çıkarmış olduğu bildirileri dağıttık. Bundan sonra devrimci çalışmalarımızı daha da hızlandıracağız.

MUHABİR GURUPLARI

Devrime inancımız kaya gibi

Yoldaşlar,
Yolumuzu aydınlatan *İşçinin Sesi*'ne artık her hafta bir mektup olacak. Bu görevimizdir.

İstanbul belediyesinden şu bir ay içinde 4150 işçi, memur işten atıldı. Neden,bu kişilerin siyasal amaçla işe alındıklarının anlaşılmış olması! Yeni listelerin düzenlendiği söylentileri dolaşıyor. 27 Kasım Perşembe günü Belediye Memurlar Derneği başkanı Fevzi Taş iki sivil tarafından sorguya götürüldü. Geri gelmedi. Gittikçe baskılar artıyor. Şimdi de çalışanların koridorlara çıkması yasaklandı. Cuma günleri akşam saat 17 sıralarında öyle ayarlanıyor ki herkes işten çıkarken bahçede belediye bandosu istiklal marşı çalıyor. Evine gitmekte olan işçi ve memurlar böylece bu marşı dinlemek ve hazırol vaziyetinde, oldukları yerde çakılmak zorunda bırakılıyorlar. Artık bu burjuva komedisi can sıkmaya başladı. Sinirler geriliyor.

İkinci haber uzun yıllar metal iş kolunda çalışmış ve temsilcilik yapmış yaşlı bir işçiden. Bu işçi Perma Sharp'ın baş temsilcisi Cavit'in içerde işkence yapılarak komaya sokulduğunu ve sonra bu halde evine bırakıldığını söyledi.

12 Eylül faşist darbesiyle bazı küçük burjuva kesimlerin ayakları yere yetmez olmuştu. Sevinmişlerdi ve "pahalılık mahalılık var ama hiç olmazsa olaylar durdu, kulağımız kafamız dinç" diyorlardı. Ama şu son getirilen vergi yasaları, özellikle esnaf küçük burjuva kesiminde şafağın atmasına yol açtı. Uyanır gibi oldular.

Değerli yoldaşlar,
Televizyonda Evren'in yüzünde halkın öfkesinin, hıncının resmini görüyoruz. Devrime inancımız kaya gibi. Bu inançla savaşıyoruz. *İşçinin Sesi* yolumuzu aydınlatıyor. Fikirlerimiz burada her gün maddi güce dönüşüyor.

Devrimci selamlar

İstanbul

Oportünizmin batağından kurtulduk

Ortacı oportünist idik. Gittikçe netleşen ortam kesin tavır almamıza yardımcı oldu. Oportünizmin batağından kendimizi kurtardık. Şimdi enerjimizi devrimin gerçekleşmesi yolunda harcıyoruz. Bu yolda silahımız *İşçinin Sesi*'dir.

Bursa'da yeni bir işçi muhabir gurubu oluşturduk. Çalışmalarımız düzenli yürüyor. Amaç mahallelerde, fabrikalarda, okullarda örgütlenip Bursa'yı kalemiz yapabilmektir. Bursa, milyonluk şehir olmasına karşın, oportünist siyaset yüzünden devrimci hareketi geriden izledi. Oportünizm işçileri pasifize etti. Öğrenci gençliğin hareketi ise tam fiyasko oldu. Okul dağıtılınca veya kapatılınca devrimcilik de bitti. Artık yaşam herkesin sınıf savaşımındaki yerini doğru alması gerektiğini gösteriyor. İşçi sınıfı Leninci ideolojisiyle oportünizmin zincirlerini kırmalı, başı çekmeli, öğrenci gençlik de yerini iyi belirleyip harekete zarar verecek heyecanlı çıkışlar yapmamalıdır.

İşçinin Sesi'nin Ala Rızgari taraftarlarının gönderdiği eleştiriyi yayınlamasını örnek bir hareket bulduk. Biliyoruz ki, *İşçinin Sesi*'nin oportünistler gibi "eğer eleştirileri yayınlarsak, tabanın kafasını bulandırırız" gibi bir düşüncesi yok! Açık tartışma ve eleştiriden kaçınılmaması sarsılmaz inancımızı kat be kat arttırıyor.

Yoldaşlar, *İşçinin Sesi* Bursa'da yeni yeni gelişiyor. Nazi Almanyası'nı aratmayacak baskıların sürdüğü, işkencelerin yoğun olduğu bir ortamda, gözümüz korkmadan, ağır fakat kararlı, kesin adımlarla ilerliyoruz. Hareket burada da güçlenecektir! İnancımız tam, kararımız kesin. Faşizmi ininde gebertinceye kadar savaşacağız!

Selam olsun, devrim yolunda savaşanlara!

Faşizmi ininde gebertelim!

Bursa

Menşevikler albaylardan teminat istiyor

Zonguldak'ta savaşım veren *İşçinin Sesi* militanları olarak, menşeviklerin orduya bakış açılarını sergileyen somut bir örnek vereceğiz:

12 Eylül faşist darbesinden sonra devrimci ve işçi tutuklamaları, işkenceler, baskılar yoğunlaştırıldı. Bu sırada yetkili bir menşevik faşist cuntanın Zonguldak temsilcisi Albay Osman Türkoğuz'a giderek, kendisinin polisler tarafından arandığını ve işkenceden korktuğunu söyleyip, bu konuda kendisine "teminat" verilmesini istiyor. Albay, menşeviğin işyerini ve ev adresini alıp, menşeviğe teminat(!) veriyor. Menşevik, bundan sonra çevresinde, komutanın ilerici, yurtsever olduğunu yayıyor, tüm aranan işçi ve devrimcilerin albaya giderek teminat almalarını ve silahlarını teslim etmelerini savunuyor. Bu propagandaya kanan yetkili bir Dev-Yol'lu arkadaş da albaya gidiyor. Hemen 3 gün sonra ise evinden alınarak, polis tarafından işkenceye çekiliyor. Buradan da Gölcük'teki toplama kampına gönderiliyor.

Gölcük'te Zonguldak'dan birçok devrimci, kampta bekletiliyor.

Halkım silahını bırakma!

Faşizmi ininde geberteceğiz!

Zonguldak

Faşist cunta sorunları ancak örtbas edebiliyor

"Yurtsever" Evren paşaların emir-komuta zinciri içinde yaptıkları faşist darbe ordudaki çatlakları, hoşnutsuzlukları kaldırmadı.Getirdiği baskı, yalnızca ilişkilerin daha "akıllıca" yürütülmesine yaradı. Gördüğüm, duyduğum, yaşadığım bir takım olaylar buna örnektir.

12 Eylül'den üç dört gün sonra, matrisdeki bir bölükte, bazı erler üsteğmenlerin bir arkadaşlarını dövmesi üzerine üç gün sessiz bir yemek boykotu yaptılar. Olayın daha da büyümesinden korkan subaylar olayı büyütmeden kapatmak zorunda kaldılar.

Halıcıoğlu'nda yedeksubay bölüğü, nöbetçi subayının tavırlarını ve sabah kahvaltısında verilen çorbayı beğenmediğinden yemek duası yapmadı. Subay da ceza olarak onları yürüttü, yeniden yemekhaneye soktu, yine dua yapılmadı. Ne o çorbayı içirebildi, ne de öğrenciler duayı etti. Birkaç kez yürüme cezası ve yemin tekrarı fayda etmedi. Bu kendiliğinden gelen bir tepki idi. Okul komutanlığı, yine matrisdeki gibi, olayı örtbas etmek için, ne kimseye ceza verdi, ne de konuyu açığa çıkardı.

Ayrıca, "zaten 1970'den beri subayların erlere dayak atmasını büyük ölçüde eğitimle engelledik. Varsın erlerle assubaylar uğraşsın. Siz erlere vereceğiniz cezayı onlar eliyle verdirin" diyen bir binbaşının sözleri oldukça önemlidir. Bu sözler gösteriyor ki, ordu tabanını oluşturan erler ve assubayların arasını açmak için bilinçli bir siyaset izleniyor.

Yoldaşça selamlar

İstanbul

Faşizmin başını ezeceğiz

Faşizm her geçen gün azgınlaşarak halkımızın üzerine yürümektedir. İETT emekçileri üzerindeki baskı da her geçen gün artıyor.

Daha önce yazdığım, sayacılar kartodeks servisinden bir nedeni olmadan alıp götürdükleri emekçi memur arkadaşlarımızı çeşitli işkencelerden geçirerek "serbest" bıraktılar. Ardından, bu masum arkadaşlarımızın işlerine son verdiler. Hem de kendi koydukları "yasayı" çiğneyerek (memur devletin güvencesi altındadır!) bunu yaptılar. Yalnızca bu arkadaşların da değil, toplam 76 kişinin işine son verdiler ve her geçen gün de kıyımlar sürüyor.

Faşist generallerin maşaları durumunda olan askerler ellerinde liste tek tek adam aramaktalar. Faşist cuntanın Kartal askeri birliğindeki uzantılarından bir yetkili

MUHABİR GURUPLARI

"İETT'yi gözden çıkardık, mutlaka temizleyeceğiz" gibi tehditler savuruyor. Ancak şunu bilmeliler ki daha son sözümüzü söylemedik. Söylediğimiz zaman, faşizmin başını ezeceğiz. Yaşasın *İşçinin Sesi* ve devrimci savaşımız!

İstanbul

Faşist cunta çıkmazdadır

İç savaşı kazanmak çabasıyla, üstten ordu eliyle gelen askeri faşist diktatörlük bunalımı çözme telaşı içerisinde. Bunun için de böyle dönemlerde her ülkedeki burjuvazinin başvurduğu yola başvuruyor. Yığınları korkutmak!

TV'siyle, basınıyla tehditler savuruyor, öldürdüğü insanları devrimcilerin üzerine atarak, yığınlarla devrimcilerin aralarının açılmasını sağlamaya çalışıyor.

Cunta, ODTÜ'de geçen yıl, Leninci gençlerin gerçekleştirdiği "İstiklal marşı yerine Enternasyonal'i söyleme" eylemine sık sık değinerek, bunun hesabının sorulacağının tehditlerini savuruyor. Ama ODTÜ'de İstiklal marşı söylettirme gibi bir girişimde de bulunamıyor. Cunta, 10 Kasım'da başka okullarda, genel olarak öğrencilerin ve okul personelinin katılımıyla İstiklal marşını söylettirerek bir tören düzenlerken, ODTÜ' de yalnızca öğretim üyelerinin ve karşı-devrimci *Aydınlık*'ın katılımıyla bir tören düzenleyebildi.

ODTÜ'de aldığı tavırdan da görüldüğü gibi, faşist cunta büyük bir çıkmaz içerisindedir. Çalışmalara hız vermeliyiz.

Ankara

Aydınlık günler ellerimizdedir

Sınıf savaşımının gittikçe keskinleştiği bir dönemde, devrimci savaşımı engellemek için faşist cunta yönetime el attı. Birçok devrimci gözaltına alınıp, işkencelerden geçiriliyor. Daha çok işkence yapabilmek amacıyla gözaltında tutma süresi 90 güne çıkarıldı. Mahkemelere çıkartılmadan tutuklama yöntemleri yürürlüğe kondu. Her geçen gün yeni yeni idam kararları alınıyor. Devrimci potansiyeli eritebilmek için yasalar hazırlanıyor. Faşist generaller bölgelere göre, yani halkın nabzına göre şerbeti verme metodunu deniyorlar. (Kenan Evren'in Diyarbakır konuşması gibi.) Bu şerbeti halkın daha ne kadar zaman içeceği hiç belli değildir. Çünkü ilk günlerde faşist cuntaya duyulan ilgi, şu anda nefrete dönüşmektedir. Devrimcilerin propagandası ile birleşince, bu nefret halkın ayaklanması ile bitecektir.

Bizler "ya faşizmin zorbalığı altında inlemek, ya da devrim" deyip işkencelerden, ölümlerden korkmadan devrim bayrağını yukarılara çıkarmak için savaşacağız!

İzmir

Tepkiler büyüyor

Atatürk Öğrenci Sitesi İstanbul'da bir öğrenci yurdudur. Yurttaki askeri sorumlu azılı gerici bir asteğmendir. Yurtta askeri bir disiplin uygulayan bu asteğmen, öğrencilerin çay vb şeyleri pişirdikleri ocakları toplattırmış ve büyük bir tepki görmüştür. Yurttaki işçiler üzerinde de büyük baskı uygulanmaktadır. Bu uygulamalar işçilerin derinden tepkisine neden olmaktadır.

İstanbul

Menşevikler yine hazırolda

Faşist cunta "Enternasyonal" marşını söyleyenler" diye *İşçinin Sesi*'ne cephe alırken, menşevikler de faşist darbecilerin dümeninde gidiyorlar.

3 Kasım'da Zonguldak Akademisi açılışında faşist cunta temsilcilerinin de katıldığı törende, menşevikler faşistlerle birlikte istiklal marşını söylediler. Bilinçsiz birkaç devrimci de bunlara katıldı. Ama devrimci çoğunluk törene katılmadı. Biz Leninci gençler, bu olayı sergilemeye çalıştık. İstiklal marşının anlamı ve doğru devrimci tavır konusunda arkadaşlarımızı ikna etmeye çalıştık.

Zonguldak

Faşist askeri darbeye karşı sesimizi yükseltelim

Türkiyeli işçilere,

12 Eylül 1980'de generaller tarafından faşist bir darbe yapıldı. "Demokrasiyi kurtarma", "iç savaşı önleme" iddiası birçok işçiyi yanıltıyor. Tekelci patronların bir dediğini iki etmeyen faşist cuntanın amacı kapitalizmi kurtarmaktır. Devrimci durumun olduğu ülkemizde burjuvazi, son silahını, ordusunu ileri sürdü. Bu darbeyle burjuvazi en başta devrimcileri, komünistleri ve Kürt ulusal kurtuluş hareketini ezmeyi amaçlamıştır.

Evren, "biz sağa da sola da karşıyız, biz Atatürkçüyüz" diyor. Bugün sınıf bilincinde olan işçiler sağcılıktan sermayeden yana olmayı, solculuktan işçi sınıfından, emekçi kesimden yana olmayı anlıyorlar. Sağa karşı olduğunu söyleyen Evren, patronların has adamı, eski MESS başkanı Turgut Özal'ı en önemli göreve getiriyor. Demirel hükümetinin ekonomik programını olduğu gibi aynen uygulattırıyor. Adana'da olduğu gibi işçileri zorla işbaşı ettiriyor, işçiden yana sendikaları kapattırıyor, kıdem tazminatlarını buduyor, çalışma haftasını 56 saate çıkarmayı düşünüyor, ilerici dernekleri, ilerici basını yasaklıyor. O zaman faşist cuntanın "sağa da sola da karşı" izlenimini yaratmak istemesi, hatta bunun için adı iyice duyulmuş birkaç faşist derneği ve MHP'yi kapatmasının bir tek nedeni vardır: Tekelci patronların düzeninin yaşatılmak istendiğinin, geniş emekçi yığınlar tarafından farkına varılmasını önlemek.

Atatürkçülüğe gelince. Kurtuluş savaşı sırasında özellikle ülkenin siyasal egemenliğini kazanması söz konusuyken ilerici bir rol oynamıştır. Daha sonraki dönemde, ülkenin kapitalist gelişmesine paralel olarak giderek bu "ilericilik" gericiliğe dönüşmüştür. Koçların, Sabancıların, Eczacıbaşıların düzeninin temelleri Atatürk zamanında atılmıştır. Türkiye beş yılda, on yılda bu duruma gelmemiştir.

Turgut Özal'ı tam yetkiyle görevlendiren, emperyalistlere danışmadan adım atmayan, Türkiye Kürdistanı'nı talim alanına çeviren faşist cunta tekelci burjuvazinin can simididir. Federal Almanya'da da faşist cuntayı lânetlemek her ilerici, devrimci işçinin borcudur.

Kahrolsun faşist cunta!

Tanklarla gelenler devrimle gidecektir!

Düsseldorf

Leninciler Avrupa'da da hızlı bir çalışma içinde. Resimde Hamburg'daki yoldaşlarımızın kentin ana meydanlarından birinde kurdukları yayın satışı sergisi görülüyor. Sergide Türkçe, İngilizce ve Almanca yayınlar yer alıyor. Böylece sergi hem Türkiyeliler arasında gazetenin dağıtımına, hem de faşist cuntanın Alman kamuoyunda sergilenmesine yarıyor.